FOR Freedom AND Justice

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

No. 28 AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100) Tuesday, April 11, 1989 VOL. 91

DR. STANE SUSTERSIC
4515 WILLARD AVE.
APT. 2308 - S
CHEVY CHASE, MD 20815

Doma in po svetu

– PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV –

Janez Drnovšek premagal Marka Bulca za slovenski sedež v jugoslovanskem državnem predsedstvu — Od maja predsednik SFRJ

CLEVELAND, O. — Posredovano nam je bilo poročilo iz kitajske agencije Xinhua o izvolitvi 3. aprila 39-letnega ekonomista Janeza Drnovška za novega slovenskega člana v jugoslovanskem zveznem predsedstvu, uradno najvišjem državnim organom Jugoslavije. Po Xinhua je šlo za prve neposredne množnične večkandidatne volitve v povojni zgodovini Slovenije, glasovalo na tajnih volitvah pa je skoro 1,3 milijona volivcev. Proti Drnovšku je kandidiral 63-letni Marko Bulc, izkušen partijec z dolgo kariero v vodilnih položajih. Drnovšek je po izjavi slovenske volivne komisije prejel 56,17% vseh oddanih glasov.

Drnovšek bo postal slovenski član 9-članskega jugoslovanskega predsedstva potem, ko bo njegova izvolitev potrjena od slovenske in jugoslovanske skupščine. Drnovšek bo najmlajši član predsedstva, od 16. maja letos do 15. maja 1990 bo Drnovšek tudi predsednik predsedstva, torej predsednik Jugoslavije. V državnem predsedstvu je namreč predsedniško mesto enoletna funkcija, do katere so upravičene vse republike in obe pokrajini po že ustaljenem ključu. Tako bo naslednje leto to mesto pripadalo Sloveniji oziroma Drnovšku, ki bo najmlajši predsednik Jugoslavije v njeni povojni zgodovini. Sedanji slovenski član predsedstva je Stane Dolanc, kateremu je mandat potekel. Sedanji predsednik Jugoslavije je Bosanec Raif Dizdarević.

Janez Drnovšek je doktoriral iz gospodarskih ved in bil zaposlen v nekaterih podjetjih in bankah, nekaj časa je bil tudi v jugoslovanski diplomatski službi. Specializiral se je za jugoslovanske gospodarske zadeve in kreditno-monetarno politiko. V diplomatski karieri je bil gospodarski ataše v jugoslovanskem veleposlaništvu v Egiptu. Po izvolitvi je Drnovšek izjavil, da se bo kot predsednik Jugoslavije zanimal za reševanje številnih gospodarskih problemov, s katerimi se Jugoslavija spopada. Bolj zanimivo bo videti, kakšna stališča bo zastopal glede še bolj perečih narodnostnih in političnih sporov, ki uničujejo Jugoslavijo.

V demonstracijah v sovjetski republiki Gruziji ubitih najmanj 18 ljudi — Izredno stanje v glavnem mestu Tbilisiju

MOSKVA, ZSSR — Sovjetski zunanji minister Edvard Ševardnadze je odložil napovedani obisk v Vzhodni Nemčiji, da bi se vrnil v rodno republiko Gruzijo in se posvetoval z gruzinskim vodstvom o valu nacionalističnih demonstracijah, ki so to republiko in predvsem glavno mesto Tbilisi zajeli zadnje dni. Preteklo nedeljo so vojaške enote, poslane v Tbilisi, napadle demonstrante. V tem napadu je bilo ubitih po uradnih sovjetskih virih 18 demonstrantov, več kot sto pa jih je bilo ranjenih. Po neuradnih vesteh, so nekateri gruzinski policisti skušali braniti demonstrante pred vojaki. Oblasti so proglasile policijsko uro za Tbilisi in v mesto poslale še močnejše vojaške enote.

Ševardnadze je edini Gruzinec v najvišjem partijskem vodstvu in je tesni sodelavec Mihaila Gorbačova. Pred leti je bil Ševardnadze partijski šef Gruzije in se je odlikoval s svojim krutim nastopanjem zoper korupcijo. Po nekaterih virih naj bi Ševardnadze sam zasliševal in celo mučil zapornike. Proti njemu je baje bilo v Gruziji organiziranih tudi nekaj neuspelih atentatov. S Ševardnadzejem je prišel v Tbilisi tudi Georgi P. Razumovskij, pomožni član vladajočega politbiroja.

Nacionalisti so zahtevali odhod ruskih priseljencev ter vzklikali tudi za gruzinsko državno neodvisnost. Protestirali so proti prodiranju rusifikacije. To so iste zahteve oziroma isti protesti, ki jih je slišati na severnem delu Sovjetske zveze, v baltiških republikah. Zadnji dni objavljajo osrednja sovjetska sredstva obveščanja močne napade na nacionalizem, ki da ogroža perestrojki in celo Sovjetski zvezi sami. Sovjetski parlament je po hitrem postopku sprejel vrsto novih zakonov, ki bodo omogočili odločnejše ukrepanje zoper nacionalistično osnovana gibanja in aktivnosti.

Priprave za volitve za novi sovjetski parlament se pa nadaljujejo. Prav tako se pojavljajo kot kandidatje osebnosti, ki bi v preteklosti ne imeli najmanjše možnosti za izvolitev. Tako bo na primer sovjetski fizik in oporečnik Andrej Saharov kandidiral za parlament na listini sovjetske Akademije znanosti in umetnosti. Zgodovinar Roy Medvedev, ki je avtor več knjig, v katerih obravnava krutosti Stalinove dobe, bo kandidiral v moskovskem volivnem okrožju. Mnoga leta ni mogel Medvedev svojih študij objavljati v ZSSR, šele zadnji čas se mu je to posrečilo.

Sovjeti našli potopljeno podmornico v vodah Norveškega morja — V nesreči umrlo 42 mornarjev, 27 pa so uspeli rešiti

MOSKVA, ZSSR — Sovjetska zveza je izjavila, da je bilo na svoji podmornici na jedrskem pogonu, ki se je potopila pretekli petek, 69 mornarjev, od teh pa jih je našlo smrt 42. Med mornarji, ki so nesrečo preživeli, so mnogi, ki so v resnem ali kritičnem stanju. Sovjeti pravijo, da je v električnih napravah na podmornici prišlo do kratkega stika in nato požara. Požar je napredoval tako hitro, da je povzročil eksplozije, zaradi teh pa se je podmornica potopila. Na podmornici sta bila dva jedrska reaktorja ter 10 torpedov, od katerih sta imela dva jedrsko glavo oz. naboj. Sovjeti poudarjajo, da ni nevarnosti glede radioaktivnega sevanja tako iz reaktorjev ali nabojev, tudi ni mogoče, da bi prišlo do kakšne eksplozije. Na kraju nesreče je sovjetska ladja, ki je našla razbitine podmornice. Morje je globoko okrog 5000 čevljev. Sovjeti še niso povedali, ali nameravajo podmornico dvigniti. Zahodni strokovnjaki pravijo, da bi ZDA to želele storiti, kajti bi našli v razbitinah ogromno podatkov o sovjetski tehnologiji. Prav zaradi tega je več kot verjetno, da bodo Sovjeti skušali dobiti podmornico nazaj. Nesreča se je pripetila v mednarodnih vodah.

— *Kratke vesti* —

Valence, Fra. — Civilno letalo je treščilo v goro blizu tega mesta. Ubitih je bilo vseh 22 potnikov in članov posadke.

Washington, D.C. — William Bennett, ki vodi borbo zvezne vlade zoper prodajo in uporabo mamil, je včeraj odkril načrt za boj zoper mamila v glavnem mestu ZDA. Bennett je dejal, da bo borba dolga in huda in ni pričakovati skorajšnje zmage.

Washington, D.C. — Odbor spodnjega doma, ki preiskuje privatno finančno obnašanje voditelja demokratske večine Jamesa Wrighta je baje odkrila več nepravilnosti. Kongresnik pravi, da ni storil nič kaznivega.

Iz Clevelanda in okolice

Letna seja—

V četrtek, 13. aprila, bo letna seja Slovensko ameriškega kulturnega sveta in sicer v Laurichevi dvorani Slovenskega doma za ostarele. Pričetek ob 7.30 zv. Glavni govornik bo župan George V. Voinovich. Članstvo in prijatelji vabljeni.

Novi grobovi

Louis Dular

V petek, 7. aprila, je v Slovenskem domu za ostarele umrl 89 let stari Louis Dular, rojen v Mokronogu, Slovenija, od koder je prišel v Cleveland l. 1920, samski, mizar po poklicu, veteran druge svetovne vojne, sin Jožeta in Alojzije (r. Bulc), Dular (oba že pok.), brat Fani Šabec in Pavle Zupančič (obe v Slov.), prijatelj Roberta in Olge Lappin (Kirtland, O.). Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. danes, 11. aprila, ob 1. pop. na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes od 11. dop. do časa pogreba. Darovi v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Ernestine Tonn

V soboto, 8. aprila, je v Euclid Meridia bolnišnici umrla 77 let stara Ernestine Tonn, rojena Humar v Trstu, od koder je prišla v Cleveland kot otrok, vdova po Arthurju, mati Arthurja, Richarda (Atlanta, Ga.) in Shirley, 3-krat stara mati, sestra Alice Gersper, Antoinette Frlaesgarden (pok.) in Marie Burns. Privaten pogreb v oskrbi Želetovega zavoda je bil včeraj, 11. aprila. K večnemu počitku je bila položena na Vernih duš pokopališču.

Frank Berkopec

V petek, 7. aprila, je v Gateway na E. 200 St. umrl 74 let stari Frank Berkopec, rojen v Clevelandu, zadnjih 39 let živeč v Euclidu, mož Jane, roj. Andolek, oče Franka, Janice Krebs in s. Marie Joanne OSU, 6-krat stari oče, brat Mary Turk, Georgea ter že pok. Josepha in Ann Muhic, zaposlen kot nadzornik pri Warner Swasey od 1948 do 1956, nato do svoje upokojitve l. 1979 pri Erickson Tool, član SNPJ št. 5. Pogreb bo iz Želetovega zavoda danes, v torek, v cerkev sv. Križa dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Jacob Tercek

V petek, 7. aprila, je v Willoughby Manor Care umrl 80 let stari Jacob Tercek, rojen v Clevelandu, vdovec po Eleanori, roj. Raymond, brat Mary Hoge (pok.), Frances Seresteny, Angele Galante in Josephine Fiddes, zaposlen kot laboratorijski tehnik pri Pesco Products vse do svoje

(Nadaljuje na str. 8)

Korotan vabi na koncert—

Pevski zbor Korotan vabi na koncert, ki bo v soboto, 22. aprila, v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Začetek ob 7h zvečer. Igra Alpski sekstet. Vstopnina $6. Vstopnice imajo člani zbora ali pa lahko pokličete Mary Nemec na 481-0024.

Letna prodaja peciva—

To soboto in nedeljo bo pri Sv. Vidu prodaja peciva in sicer v soboto od 3. pop. do 6.30 zv. v društveni sobi, v nedeljo pa v avditoriju od 8. zj. do 1. pop. V nedeljo bodo po vseh mašah servirali zajtrk s klobasicami in jajci. Cena $3.50 za odrasle in $2 za otroke. To soboto bo tudi prodaja krofov ob navadnem času. Pridite!

Obilo veselega smeha—

Dramatsko društvo Lilija je preteklo nedeljo popoldne podalo v Slovenskem domu na Holmes Avenue veseloigro »Težke ribe« pred nabito polno dvorano. Nastopajoči so s svojo prepričljivo in naravno igro vedno znova prožili obilo veselega smeha. Lilija k lepemu uspehu ob praznovanju njene 70-letnice prisrčne čestitke! Več v petek.

Dober obisk—

Preteklo soboto zvečer je pevski zbor Zarja podal zelo kratek koncert v lepo zasedeni dvorani SDD na Recher Ave. Občinstvo je bilo veselo razpoloženo, prevladoval pa je starejši razred naše skupnosti. Med gosti je bil tudi kong. Dennis Eckart. Zbor Zarja deluje že od leta 1916 in je torej najstarejši od vseh, razen cerkvenih.

Kosilo—

V nedeljo, 30. aprila, bo v Slov. domu na Holmes Ave. kosilo v korist Slovenskega doma za ostarele. Kosilo sponzorirata fara Marija Vnebovzeta in direktorij SDO. Vstopnice so po $10 ($5 za otroke) in jih imajo v župnišču, pri SDO, Tony's Polka Village, pisarni Am. Domovine, in vsi člani direktorija SNO.

Tiskovine s popustom—

V naši pisarni lahko naročate vse tiskovine v zvezi s poroko, torej vabila, serviete itd. Vse trgovine, ki pomagajo pri porokah, se poslužejejo istih tiskarn, pri nas pa lahko nudimo nižjo ceno in sicer 20-odstotni popust. V pisarni imajo vzorčne knjige, iz katerih lahko izberete po Vaši volji.

VREME

Deloma sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 44° F. Spremenljivo oblačno jutri, z najvišjo temperaturo okoli 45° F. V četrtek deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 52° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. – 431-0628 – Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec – Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel – Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:
$36 na leto; $21 za 6 mesecev; $18 za 3 mesece
Kanada:
$45 na leto; $30 za 6 mesecev; $20 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:
$48 na leto; za petkovo izdajo $28
Petkova AD (letna): ZDA: $21; Kanada: $25;
Dežele izven ZDA in Kanade: $28

SUBSCRIPTION RATES

United States:
$36.00 – year; $21.00 – 6 mos.; $18.00 – 3 mos.
Canada:
$45.00 – year; $30.00 – 6 mos.; $20.00 – 3 mos.
Foreign:
$48.00 per year; $28 per year Fridays only
Fridays: U.S.: - $21.00 - year; Canada: $25.00 – year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 28 Tuesday, April 11, 1989

Čakajoč na demokracijo

V Sloveniji rastejo razne zveze in odbori za demokracijo kot gobe po dežju, kar je seveda zelo razveseljivo. Manj razveseljivo je to, da so vse prisiljene pod skupni dežnik SZDL. Razlog za to je jasen: SZDL je podružnica partije in zunaj dometa le-te ne sme iz slovenskih tal pognati nobena zel. Točno ta črta je pa obenem tudi točnica med nedemokracijo in demokracijo. Na Slovenskem smo torej ob vseh demokratičnih zvezah in odborih slejkoprej onstran demokratičnega prostora.

Da človek to dožene, mu ni potrebno nobeno povečevalno steklo. Če iščemo npr. samo navzočnost slovenske Cerkve v družbenih občilih, odkrivamo v njih o njej samo molk. Če se zbere v Stični več tisoč vernih mladih k molitvenemu srečanju ali če se odpelje 60 avtobusov mladih kristjanov v Pariz k mednarodnemu verskemu zborovanju ali če se večer za večerom skozi ves teden zbira k teološkemu tečaju po tisoč poslušalcev, o vsem tem režimski mediji ne vedo ničesar, medtem ko še tako majhen in nepomemben partijski vzgib gotovo najde v njih odmev.

Na letošnjem srečanju slovenskih verskih časnikarjev v nadškofijskem domu v Ljubljani je govornik našteval, kaj vse je imela včasih slovenska katoliška stran v svojih vrstah: »množico mislecev, delavcev in kmetov, humanistične in tehnične inteligence, svoje časopise in šole, prvo slovensko gimnazijo v Šentvidu, itd. itd. Revolucija je vse to odnesla v veter.« Pa še: »Slovenska krščanska skupnost je po vojni prehodila trnovo pot. To je bilo pravih štirideset let puščave.« In na koncu: »Čas je, da se v deželi zasliši krščanski glas: v šolstvu, v kulturi, v gospodarstvu, v notranji in zunanji politiki, preko javnih medijev in občil.«

Čas, ko bodo slovenski kristjani smeli tudi v javnosti zadihati s polnimi pljuči, bo prišel tisti hip, ko bo partija odložila monopol oblasti. Med besedami in dejanji je seveda velika razlika in prehoditi bo treba še lep konec poti. A nekoč bo tisti čas prišel. Pravzaprav bi bilo tudi za zaviralce tistega časa bolj ugodno, če bi demokracija čimprej prišla.

Naša luč, *april 1989*

Čakati na demokracijo vendar nikakor ne more biti dovolj. Preveč je tega, bi dejal, tako med Slovenci — in tudi verni s slovensko Cerkvijo vred niso izjema — v sami Sloveniji, kot tudi v zamejstvu in tujini. Demokracija ne bo prišla kar sama. Treba se je zanjo boriti, se zanjo potegovati, podpirati vse, ki se s svojimi tveganji in odločenostjo borijo za prodiranje demokracije, tudi ko gre za manjše stvari. Partija ne bo kar odstopila prostovoljno od oblasti. Treba jo je prisiliti k temu. To pa potrebuje sodelovanje demokratičnih ljudi v Sloveniji in v tujini, ki se med seboj glede mnogih tudi zelo pomembnih nazorov ne soglašajo, so pa edini v želji za demokratično družbo, kar seveda nujno vsebuje tudi demokratičen političen sistem. Gospodarske reforme niso ne ključ ne pot do demokratičnega političnega sistema v nobeni deželi; takšne reforme so možne samo v okviru, pod okriljem demokratičnega sistema. Mislim, da tega premalo razumejo predvsem slovenski ekonomisti in drugi, ki se v Sloveniji potegujejo za demokratizacijo.

Nekateri, ki se zanimajo med nami v Ameriki za demokratizacijo v Sloveniji, niso pa osebno pripravljeni svojega statusa pri oblastnih strukturah v Sloveniji kaj tvegati z aktivnostmi, ki bi te strukture močno jezile, pravijo zadnji čas, da vendar demokratična družba ne bo rešila vseh družbenih oz. socialnih ter tudi političnih težav in razprtij. S tem posredno ali neposredno skušajo napravljati vtis, da naj tisti, ki se za demokratizacijo zelo zanimajo, vendar tudi nič »nevarnega« ne tvegajo, z besedo »nevarno« pa dejansko imajo v mislih to, kar bi oblasti v Sloveniji ne odobrile oziroma ne marale. Tudi takim poskusom je treba nasprotovati. Pogoj za naše delovanje ne more biti to, kar oblastna struktura v Sloveniji meni, da je »sprejemljiv«. Sami smo dovolj zreli, da si ravnamo po naši lastni vesti in razumevanju.

Rudolph M. Susel

Trenutno v zenitu življenja smo...

NEW YORK, N.Y. - Ni dolgo tega, ko sem v svojo svetocirilsko kroniko zapisal, marsikomu namreč v spraševanje slovenske zavesti — ker to zavest močno sicer poudarjamo —, da imamo njujorški Slovenci z ozirom na obiskovanje svoje narodne cerkve sv. Cirila na Osmi svoj koledar, a da ima ta koledar mnoge Gospodove dneve v črnem tisku. To so nepomembne nedelje.

Tako je pač, da ima tudi cerkveni koledar vpisanih nekaj navadnih nedelj. Nedelj brez pomembnosti. Vendar navzlic temu je večno veljavna božja zapoved: spoštuj Gospodov dan. Seveda, nikjer ni zapisana zapoved: Če si na tujem, obiskuj vsako nedeljo svojo narodno cerkev, v kateri se daruje Gospodova daritev v tvojem narodnem jeziku. Ta zapoved je menda zapisana le v narodni zavesti.

Priznam, da ima vsako trenutke, ko izpolnjevanje tega ukaza zahteva od slehernega včasih kar nekakšno žrtvovanje. Vprav to žrtvovanje potem daje dejanju globlji moralni pomen svetega in narodnega zadoščevanja.

Pridigi na belo nedeljo — ki je nekoč na Slovenskem veljala za malo velikonoč — sta mi dali uvodno misel današnjega mojega svetocirilskega kroniškega zapisa. Pri prvi, osmi maši nam je govoril č.g. Lojze Jenko, pri drugi pa domač župnik, oče Robert. Oba sta na osnovi evangelija te nedelje govorila o skupnosti. Vendar je bil Rev. Robert v besedah bolj konkreten, ko je poudarjal pomen skupnosti za ohranitev vere in narodne zavesti. In potem jaz zares ne vem, v čem grešim, ko v svojih kroniških zapisih poudarjam ravno to dvoje, ko podajam včasih tudi v številkah življenjsko valovanje narodne skupnosti, ki ima zdaj samo eno preostalo središče — slovenskega sv. Cirila na Osmi v New Yorku.

V zadnjem zapisu vprav, ker poznam naše življenjsko utripanje, sem napovedal lepo cvetno nedeljo in lepo velikonoč pri Sv. Cirilu, in še lepo udeležbo na farnem slovenskem festivalu. Prvo dvoje smo že doživeli, tretje pa bomo to soboto, 15. aprila.

Gotov sem za uspeh farnega festivala, ker cerkvena dvorana sv. Matije v Ridgewoodu je že razprodana. Bolj me skrbi, kako bom zadoščeval pri vhodni mizi vsem tistim neprijavljenim slovenskim srenjčanom, ki so nam tudi na cvetno in na velikonočno nedeljo zares napolnili cerkev slovenskega sv. Cirila in našo cerkveno dvoranico. Na cvetno nedeljo za mizami ni mogla vseh sprejeti, na velikonočno pa smo se v njej stoje drenali. In dren ter stiska bosta tudi to soboto na festivalu v Ridgewoodu, koder je bilo v zadnjih minulih desetletjih najmočnejše slovensko naselje na Njujorškem.

Nikakor ne morem iti v svojem kroniškem zapisovanju mimo velikonočne številke tednika Catholic New York. Na cvetno nedeljo, po zaslugi Karlija Klesina, ker je nekaj njujorških listov telefonsko opozoril na lepoto naše cvetne nedelje, se je letos odzval fotograf tega tednika. In na letošnjo nedeljo je naš versko narodni običaj upodobljen na naslovni strani tega katoliškega lista, ki se menda ob Božiču in Veliki noči tiska v obsegu 350.000 izvodov.

Na sliki so v pristni slovenski narodni noši v — rekel bi — globoko sentimentalni pozi Marinka Zupančič in njena hčerka Metka ter Nejček Zupan. Metka in Nejček imata vsak svojo butarico. So kot v krogu. Metka in Nejček stojita, Marinka je v sedeči pozi in gladi z roko vrh Nejčkove butarice. V levem kotu te slike pa je urednik lista dodal uokvirjene besede: Signs of Spring — Buds Symbolize Rebirth of Slovene Traditional Rite. *(Op. ur. — Če bi imeli jasen izvod tega lista, bi verjetno mogli sliko posredovati tudi našem bralcem. Naj vsi dopisniki to upoštevajo, da lahko ponatisnemo tudi fotografije, tako izvirne kot tudi — če so dovolj jasne in z dovolj kontrastom, kar ni vedno res — slike, objavljene v drugih listih in še posebej na dobrem papirju tiskane.)*

Na tak način smo bili njujorški Slovenci ob letošnji Veliki noči predstavljeni širši ameriški javnosti, kar močneje kot smo bili ob razstavi v tem mestu znamenitega slovenskega mojstra, arhitekta Jožeta Plečnika. Morda je slednja bila zabeležena v strokovnih listih. Njujorški dnevniki niso ničesar prinesli o njej, čeprav

(dalje na str. 3)

Pogrebni zavod GRDINA-COSIC odslej tudi na 28890 Chardon Rd.

Pogrebni zavod Grdina-Cosic naznanja, da odslej lastuje poleg pogrebnih zavodov na 17010 Lake Shore Blvd. in 1053 E. 62 St. tudi sodoben zavod na 28890 Chardon Rd. na Willoughby Hillsu, Ohio. Grdina-Cosic podjetje je ta najnovejši pogrebni zavod kupil 7. aprila letos. Pogrebni zavod je star samo pet let, ima vhode za telesno prizadete oz. tiste, ki so priklenjeni na vozičkih, tri prostorne sobe za obiske, jedilnico s prostorom za 200 gostov ter parkališče za več kot 100 avtov. Zavod na Chardon Rd. je eden največjih in najsodobnejših v severnem Ohiu.

Dan Cosic, solastnik Grdina-Cosic zavoda, pravi: »Ta nova, naša že tretja lokacija v vzhodnih predmestjih nam omogoča učinkovitejše poslovanje za stranke, ki živijo vzhodno od Clevelanda. Družine si bodo lahko izbirale med našimi podružnicami na St. Clair Ave., Lake Shore Blvd. v Clevelandu, in na Chardon Road na Willoughby Hillsu.« G. Cosic je povedal, da pripravljajo tkim. »open house« v zavodu na Chardon Rd. Seveda bo javnost vabljena, da si nove Grdina-Cosic prostore ogleda.

G. Cosic je omenil tudi, da bodo šele prihodnji teden dobili novo telefonsko številko za zavod na Chardon Rd. Do takrat lahko stranke kličejo zavod na Lake Shore Blvd. na 531-6300. Ko bo zavod na Chardon Rd. — ki sicer že posluje — imel nov telefon, bo ta številka: 944-8400.

Dan Cosic, Terry Hinkle in Tonia Grdina Hinkle zunaj njihovega novega zavoda na 28890 Chardon Rd., Willoughby Hills.

Slovenski pevski zbor KOROTAN
vabi na koncert v soboto, 22. aprila 1989
v Slovenskem narodnem domu, 6417 St. Clair Ave.

Koncert se bo pričel ob 7h zvečer
Igra Alpski sekstet **Vstopnina $6.00**
Za vstopnice, pokličite Mary Nemec: 481-0024
Vstopnice imajo tudi člani

INTERVJU

Dr. France Bučar o svojem delu

Uredništvo »Mladike« si je za letošnji letnik omislilo vrsto intervjujev, preko katerih bi svoje bralce doma in po svetu informiralo o današnjem slovenskem trenutku in osebnostih, ki ga sooblikujejo. Sodelavka revije Zora Tavčar je kot prvega obiskala na njegovem domu v Ljubljani dr. Franceta Bučarja, avtorja knjige Usodne odločitve, ki je pravkar izšla, a so prve zaloge v knjigarnah že v nekaj dneh pošle.

Dr. France Bučar

• Da ni kakšnih mikrofonov naokrog glede na to, da ste enfant terrible novega demokratičnega vala v Sloveniji?

Mikrofoni so, o tem ni nobenega dvoma. V Ljubljani še nisem nobenega našel, v Bohinju pa sem empirično odkril, da so montirani v vseh prostorih in celo pred hišnimi vrati.

• Videti ste čvrsti in utrjeni, je to učinek Vašega alpinizma ali Vašega kmetovanja?

To je v veliki meri neodvisno od človeka samega. Živim pa naravno, kmetujem, hodim v hribe, pozimi veliko smučam, vstajam ob petih in najmanj pol ure telovadim.

• Katere slovenske in tuje gore ste prehodili ali preplazili?

Prehodil sem več ali manj vse slovenske hribe, plezal pa bolj skromno: Severno steno Triglava, lažje smeri, Kalški greben v Kamniških Alpah. Na tujem pa Mont Blanc in Monte Rosa ter drugo.

• Po študiju ste pravnik, vendar sem slišala, da ob koncu tedna v Bohinju na svoji kmetiji tudi kmetujete. Ali tudi kaj pridelate? Ali imate živino?

Pridelam krompir in večinoma vso zelenjavo za svojo družino pa tudi za otroke in njih družine. Doslej za rekreacijo, zdaj pa se to tudi ekonomsko splača. Imel sem čez dvajset ovac, zdaj ne več.

• Imate družino! Ali tudi Vaša žena in Vaši otroci delijo Vašo alpinistično, kmečko in politično strast?

Več ali manj delijo z menoj vse. Žena je bila dokumentalist v knjižnici, hči Meta je psihologinja na šoli, sin Janez je na železnici, Miha je doštudiral ekonomijo, zdaj išče zaposlitev.

• Izhajate iz kmečke družine?

Iz polkmečke. Oče je bil čevljar z nekaj kmetije. Bilo nas je šest otrok. Študiral sem samo jaz.

• Spadate v generacijo študentov elitne gimnazije v škofovih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani. Kateri profesorji so Vas oblikovali? Ste imeli kakšne danes vidne sošolce?

Name je zelo vplival Breznik kot slavist in kot človek s svojo izredno širino. Pa klasični filolog Čepon kot razrednik. Ves profesorski zbor je bil tak, da so bili vsi na izjemno visokem nivoju: Knific za matematiko, Glinšek in Šolar za francoščino in drugi. Kot študentje smo bili povezani z drugimi razredi, z nadškofom Šuštarjem sva na primer sedela blizu v učilnici, z arheologom Gabrocem sva od takrat tesna prijatelja. Naj omenim še Brejca (Javorška) in Remica.

• Študij prava na ljubljanski univerzi ste morali med vojno prekiniti, ker so Vas aretirali in konfinirali kot simpatizerja OF. Po kapitulaciji Italije ste pobegnili iz nemškega transporta k partizanom na Gorenjskem. Nekaj o tem.

Ko so nas transportirali iz Italije v Nemčijo, sem kratkomalo pobegnil na sosednji vlak za Beljak, pred Jesenicami izskočil ter »prestopil« na vlak za Bohinj. Tam sem dobil preko sestre stik s partizani.

• Službe po vojni?

Najprej na oddelku za zakonodajo pri Predsedstvu vlade kot jurist pripravnik. Potem pri podpredsedniku vlade dr. Marjanu Breclju kot šef kabineta in z njim eno leto v Beogradu, kjer je bil minister za blagovni promet. Nato v Skupščini Slovenije kot sekretar Zbora, od 1963 pa na pravni fakulteti profesor za javno upravo.

1978 so me odstranili s pedagoškega dela in čez dve leti odpustili iz službe z »najvišjo možno disciplinsko kaznijo«. Tako sem se »upokojil«. Od takrat za režim ne obstajam več kot živa oseba! Niso me več vabili na simpozije, na predavanja, mojih stvari niso objavljali. Kljub temu pa sem na presenečenje in jezo režima še zmerom živ in prisoten, zadnja leta zlasti v Novi reviji. Izdal sem tri knjige, zadnjo, USODNE ODLOČITVE, reklamirajo celo po televiziji. Kakšna bo reakcija režima na to knjigo, ne vem.

• Bili ste Eisenhowerjev štipendist v Ameriki. Je to vplivalo na Vaš odnos do stvarnosti doma?

Mislim, da sem bil že formiran. Določen vtis mi je to pustilo in me še bolj potrdilo v mojih gledanjih; čeprav so režimski ljudje vsako moje pozneje izjavljeno stališče, ki je bilo kritično do našega režima, pripisovali vplivu Amerike.

• Ste avtor strokovnih publikacij s področja prava (javne uprave). V zavesti današnjih Slovencev pa ste predvsem eden glavnih pobudnikov za sprostitev političnih razmer v Sloveniji. Dolgo časa ste bili v tem svojem boju nevarno osameli in celo označeni za izdajalca. Danes ste že obdani s široko druščino podobno mislečih: Rupel, Bavčar, Zavrl, V. Taufer, Jambrek, Oman. Med slovenskimi oporečniki ste se odlikovali s svojimi radikalnimi stališči, ki niso poznala oportunizma, še posebej pa z zelo jasnimi idejnopolitičnimi stališči v javnih nastopih in tisku, zlasti v Novi reviji.

Ne pristajam na oznako oporečnik; če sprejmemo to oznako, s tem implicitno priznamo političnemu režimu pravico do njegovega monopola. V tej domovini, kjer sem rojen, bil vzgojen in se za to domovino tudi boril, imam enako pravico do svojega mnenja in stališč pa tudi pravico, da se borim za uveljevljenje teh svojih pogledov, kot vsakdo drug — in Partija nima pravice, da si lasti monopol ter vse druge, ki so drugačnega mnenja, okvalificira kot sovražnike in narodne izdajalce. Prav ta partijski monopol je vir vseh kriz, v katere je zašla Jugoslavija. Temeljni, glavni pogoj za izhod iz krize pa je v odpravi tega monopola. Zato mora biti cilj prizadevanj vseh demokratov pri nas, da ga odpravijo.

• Ali verjamete, da bodo nova gibanja, kot sta Demokratična zveza in Socialdemokratska zveza, pripeljala Slovenijo v parlamentarni sistem?

To je zaenkrat želja in cilj naših prizadevanj, ker brez tega za nas ni izhoda. Brez tega Jugoslavija kot država ne more preživeti, ker kot sistem ostaja brez kontrolnega in korektivnega mehanizma. Ne bo pa to lahko, ker ob tem cilju Partija izgublja svojo legitimnost kot avantgarda.

• V intelektualni opoziciji ste vi najbrž edini kristjan. Mislite, da bi vzporedno politično zvezo morali ustvariti danes tudi kristjani, saj je njihovo zaledje neprimerno številčnejše?

Najbrž nisem edini kristjan, z gotovostjo pa lahko trdim, da je v tej tako imenovani opoziciji zelo veliko ljudi, ki so kot humanisti zelo blizu krščanskim pogledom. Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da krščanska stran nima zadosti intelektualnih potencialov, ker je bila katoliška inteligenca po vojni več ali manj likvidirana, krščansko občestvo pa potisnjeno na stran družbenih dogajanj, zaradi načrtnega nasilja nad njim celo porinjeno v družbeni geto, tako da se kristjani šele danes politično osveščajo, a se kot družbeni dejavnik še ne uveljavljajo.

Vrnitev kristjanov na družbeno prizorišče pa po vsem videzu ne bo mogla teči po starih kolesnicah; kristjani bodo morali šele opraviti temeljito analizo svoje preteklosti, ugotoviti svoje napake in iz njih potegniti potreben nauk. Pripisovati vse zlo samo nasprotniku je namreč preveč enostavno, čeprav vabljivo.

• In še spodbudno besedo našim bralcem v zamejstvu in zdomstvu?

Zamejci in zdomci so del našega naroda in imajo vso pravico soodločati o narodni usodi. Negativen odnos jugoslovanskih oblasti do naše politične emigracije je samo vidni zunanji znak nesposobnosti tega režima, da bi objektivno presodil svoj položaj in da bi tudi deloval kot predstavnik naroda, ne pa ene same politične stranke.

• Kakšno prihodnost predvidevate za Jugoslavijo?

Obstala bo samo kot demokratska skupnost ali pa bo propadla. Kakor sem omenil v svojem nastopu pred Evropskim parlamentom v Strasbourgu v preteklem letu, je mesto Jugoslavije lahko samo v Evropi, v navezanosti na njeno kulturo in politično izročilo: brez tega tudi tehnološko ne more v korak z razvitim svetom. Alternativa je samo ena: ali v Evropo ali v balkanizacijo 18. stoletja.

MISLI

Če ni vsak člen v družini kaljen in zvarjen v ognju ljubezni in žrtev, se bo hiša sesula in ostale bodo samo razvaline.

Fr. Sal. Finžgar

— — —

Vsak, ki pride v vam, naj odide boljši in srečnejši. Bodite živa podoba božje dobrote, ki naj se odraža na obrazu, v očeh, v nasmehu, v vašem prisrčnem sprejemanju.

m. Terezija

Trenutno v zenitu življenja smo

(nadaljevanje s str. 2)

je bil to dogodek umetniške Madison Avenue.

Po farnem festivalu to soboto, bomo imeli še aprilsko prosvetno nedeljo in nato še majsko. Posebne nedelje našega, zares čisto našega posebnega koledarja obiskovanja slovenskega sv. Cirila, potem dolga vrsta zares nepomembnih nedelj, ob katerih bi p. H. Zveglič spet zapisal v Liste ameriškega dnevnika, če bi spet prišel med nas: Pogovor med Slovenci je bil v slovenskem jeziku, udeležba pa ni bila bila množična...«

Tone Osovnik

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave. tel. 881-2388

Začetki in rast slovenske verske skupnosti v Avstraliji

(Dne 31. marca smo v AD objavili članek o naseljevanju Slovencev v Avstralijo, ki je izšel v avstralskem verskem mesečniku »Misli«. Danes in prihodnji torek pa objavljamo dva dodatna članka, v katerih pisec obravnava rast slovenske Cerkve v tej državi-celini.

K sliki prihoda povojnih priseljencev, ki smo jo že podali, moramo dodati tudi slovensko katoliško narodno skupino na peti celini.

Da smo Slovenci katoliški narod in imamo stoletja staro katoliško tradicijo, na kateri je zgrajena in s katero je prepojena vsa naša kultura, menda ni treba posebej poudariti. S tem ne trdim, da so vsi Slovenci tudi praktični verniki, dejstvo pa je, da med našo avstralsko skupnostjo lahko na prste preštejem osebe, ki niso krščene.

Zanimivo je tudi, da je pri tistih maloštevilnih prekmurskih rojakih, ki so po veri evangeličani, med nami nekako prevladala narodnost nad versko pripadnostjo: v novi domovini se niso vključili v kako avstralsko protestantsko skupnost, ampak je večina ostala v slovenski. Nekateri med njimi se celo redno udeležujejo naše slovenske maše, dasi se niso odpovedali svoji evangeličanski veroizpovedi.

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar je ob priliki napisal: »Prvo, kar želim poudariti, je, da je Cerkev dajala in še vedno daje veliki večini naših izseljencev, včasih in ponekod celo pretežni večini, močno človeško, versko, socialno, kulturno in narodno pomoč in oporo. Druga splošna ugotovitev pa je, da je za veliko večino naših izseljencev najdragocenejša dediščina vera in materin jezik, ker so ravno po teh dveh vrednotah najgloblje zakoreninjeni v slovenskem narodu in matični domovini.« (Slovenski koledar, Ljubljana 1983).

Iz ljubezni do rojakov, ki so sprejeli iz kakršnih koli vzrokov breme izseljenstva, iz ljubezni do naše besede, do vsega tistega, kar v sebi nosi beseda domovina, in seveda iz ljubezni do Boga je slovenski duhovnik postal izseljenčev brat. V vseh dobah izseljenstva in kjer koli po svetu, tudi na naši peti celini.

Najprej vidimo seveda sliko rojakov, redkih priseljencev v desetletjih pred koncem druge svetovne vojne. Slovenskega duhovnika še niso imeli — večina se je vključila kljub jezika v avstralske župnije, drugi so žal versko životarili in odpadli. Kot ob začetkih avstralske kolonije irski katoličani med kaznjenci, ki niso imeli svojega duhovnika, so si nekateri posamezni zavedni rojaki prizadevali za ohranitev narodnostne in verske povezanosti, zlasti še, ko se je s prvimi povojnimi prišleci število Slovencev pričelo dvigati.

»Slovenska Cerkev« je marsikje zaživela, četudi neorganizirana in komaj vidna. Če je bilo več Slovencev v isti župniji, je župnik marsikje dovolil za posebne prilike zapeti kako slovensko cerkveno pesem, ob umrlem rojaku so skupno zmolili po slovensko rožni venec, odmolili litanije in podobno.

Tu ne moremo brez omembe zdaj že pokojnega »Plutovega ateja« v Brisbane, ki je že pred prihodom slovenskega duhovnika povezoval rojake. Pa tudi kasneje je bil prav do smrti velika pomoč tamkajšnjim rojakom v mesecih med posameznimi obiski slovenskega duhovnika, ko ta zaradi razdalje ni bil na razpolago. Isto službe povezave je več ali manj vršil Slavko Tomšič v Perthu, Pavel Vatovec v Tasmaniji, pokojni Ivan Kovačič v Adelaidi in morda še kdo.

V kolikor so se naši ljudje vključevali v avstralske župnije, so čutili razliko, saj avstralski duhovniki veliko naših oz. evropskih navad niso poznali, božična polnočnica brez petja in s komaj peščico vernikov je bolj odbijala kot privlačila ipd. Naravno se je v mnogih spočela iskrena želja, da bi tudi peta celina dobila slovenske dušne pastirje, kakor so jim bili v pomoč po begunskih taboriščih v Evropi in kakor jih imajo slovenski izseljenci Severne in Južne Amerike.

Prihajajo v Avstralijo prvi slovenski duhovniki

Pokojni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, takrat v Clevelandu v ZDA, je začel dobivati pisma posameznikov iz Avstralije s prošnjo, naj bi posredoval v tem pogledu. Tudi avstralske cerkvene oblasti v skrbi za novodošle so postale pozorne na slovensko skupino vernikov, ki še ni imela svojega duhovnika.

Tako se je škof Rožman končno obrnil na vodstvo slovenskih frančiškanov ameriške kustodije sv. Križa s sedežem v Lemontu (ameriške Brezje), Illinois, ZDA. Zaprosil je, če bi mogla kustodija poslati koga med avstralske Slovence.

Uspel je in za dušnopastirsko delo v Avstraliji, vsaj za njegov začetek, sta se odločila **p. Klavdij Okorn** in **p. Beno Korbič**. Med vojno sta šla skupno skozi dachauske strahote, zdaj naj bi skupno zaorala avstralsko ledino med vedno številnejšimi slovenskimi priseljenci. Ravno na praznik Marije Pomagaj, 24. maja 1951, sta odšla iz Lemonta na pot in na soboto 26. maja pristala na sydneyskem letališču.

S tem se je pričelo organizirano dušnopastirsko delo med avstralskimi Slovenci, seveda pa še dolgo ne redno. Patra sta imela polno začetnih težav, ki jih danes ni več. Iskanje rojakov po taboriščih, zbiranje naslovov, prve maše med raznimi slovenskimi skupinami...

Z januarjem 1952 sta pričela izdajati za raztresene rojake tudi razmnoženo glasilo MISLI. Zdajle izhaja kot tiskani mesečnik in na katere smo lahko ponosni. Tudi danes po 37 letih rednega izhajanja so MISLI vsekakor najmočnejša povezava med nami po peti celini, pa tudi z ostalimi rojaki po Sloveniji v svetu.

Ni namen tega članka na drobno opisati dušnopastirsko delo med avstralskimi Slovenci, saj bi za tako delo bilo treba napisati knjigo. Naj zadostuje le nekaj bežnih omemb delavcev v tem našem božjem vinogradu na avstralskih tleh.

Patra Klavdij in Beno sta vzdržala dve leti (1951 — 1953), potem sta se vrnila v ZDA. P. Beno še živi, dočim je p. Klavdij umrl leta 1979 v Chicagu. Njuno delo v Avstraliji je nadaljeval **p. Rudolf Pivko**. V Avstralijo je prišel po izgonu iz Kitajske še pred njuno vrnitvijo v Ameriko. V delu za Slovence se je dobesedno uničil, zbolel za tuberkulozo in kasneje za rakom. Za nekaj časa je odložil duhovniški poklic, končno pa zelo lepo umrl kot duhovnik in frančiškan leta 1963 v Sydneyu.

Iz ZDA je prišlo za prvima dvema na delo med avstralske Slovence še pet frančiškanov:

P. Bernard Ambrožič (prišel leta 1955) je deloval v New South Wales in ACT s sedežem v Sydneyu in urejeval MISLI od svojega prihoda pa do 1972, ko je obolel za rakom. Umrl je leta 1973 v Sydneyu.

P. Bazilij Valentin (prišel leta 1956) je bil prvi duhovnik s sedežem v Melbournu, v skrbi za Viktorijo, Južno Avstralijo in Tasmanijo. Pričel je melbournsko središče z Baragovim domom, cerkvijo sv. Cirila in Metoda ter dvorano, Slomškovo šolo in knjižnico, sestrskim Slomškovim domom v bližini ter zemljiščem in načrti za Dom počitka m. Romane za ostarele rojake.

Leta 1966 mu je uspelo dobiti iz Slovenije prvo skupino sester frančiškank Brezmadežne. Z nakupom zemljišča in stare hiše je pričel leta 1970 tudi versko središče sv. Družine v Adelaidi. Od leta 1972 urejuje in upravlja mesečnik MISLI.

P. Odilo Hajnšek je bil v Avstraliji od leta 1961 do 1965. V prvi polovici je deloval v Sydneyu, drugo je posvetil Melbournu. Pričel je s Slomškovo šolo v Sydneyu, razgibal cerkveno petje in imel nekaj lepo uspelih misijonov po naselbinah. Zaradi bolezni se je vrnil v ZDA in umrl v Sloveniji leta 1971.

P. Valerijan Jenko je v Sydneyu od leta 1963 v skrbi rojakov v NSW, ACT in Qld. Sydneyskim Slovencem je oskrbel versko središče s cerkvijo sv. Rafaela in cerkveno dvorano ter poslopjem za sestre. Načrtuje tudi Dom počitka o. Bernarda za ostarele. Sydney ima na skrbi tudi podružnično cerkev Vseh svetih v Wollongongu.

P. Filip Feryan je deloval od leta 1975 do 1980. Prišel je v

(dalje na str. 5)

— SPRTA SOSEDA —

Nekdaj sta bila dobra soseda. Bila. Sedaj že dolgo nista več. Vmes je prišla živa meja. Ne vesta več, zakaj, ampak kar naenkrat otroci niso smeli več preko te žive meje. Niso je smeli več preskočiti, niso se smeli več igrati skupaj.

Zastarelo se je. Že deset let menda ne govorita med seboj. Napetost je od časa do časa narasla skoraj do vrelišča, pa spet pojenjala. Oba soseda sta vsak zase iskala in zagrenjeno opazovala, kaj drugi naredi narobe. Sem in tja je prišlo do medsebojnih očitkov, največkrat je vladal odklonilni in na videz brezbrižni molk, ki sta ga drug drugemu zamerila kot izzivanje. Živa meja se je medtem krepko razrasla. Obrezovala sta jo vsak na svoji strani vedno skrbno tedaj, ko sosed ni mogel biti zraven.

Oba sta študirana človeka, celo priznana strokovnjaka. Rešila sta vsak na svojem področju že veliko zapletenih znanstvenih in organizacijskih problemov. Tam sta res prava mojstra. Vendar jima njuna visoka poklicna strokovnost ne pomaga v njunem skupnem medsosedskem zapletu. Tu kot da njuna pamet odpove. Nimata razumevanja, da se dejansko kot soseda medsebojno potrebujeta. Sosedstvo se je razblinilo v nerazumno sovražnost.

Otroci so medtem odrasli. Seveda govorijo med seboj in se čudijo, kako da starši že tako dolgo vztrajajo v sovražnem nasprotovanju.

Da je bilo vse skupaj še bolj zapleteno je bila vzrok tudi razraščajoča se jabljana ob meji. Veje so že nekaj let segale na sosednjo stran. Vsaka jesen je prinesla novo jezo in nevoljo, saj je padlo listje pa tudi sadeži na sosedov vrt. In potem tiste grožnje, izrečene ravno toliko glasno, da sosed ni mogel preslišati, da bo enkrat za vselej treba porezati tiste veje in da bi bilo najbolje požagati kar celo drevo.

Z druge strani je prišla takoj pripomba, da bo sledil korak na sodišče, če se bo kdo dotaknil njihovega drevesa. In potem s te strani spet, da tudi vedo za svoje pravice in da bodo hranili svoje upravičene zahteve.

To leto se je lastnik jablane le pripravil, da obreže mlado drevo. Pristavil je lestev in se lotil obžagovanja. Z drugega praga ga je opazovalo budno oko, kako sosed smeti lepo pokošeno trato. Če bo padla kakšna večja veja, si ga bo pa pošteno privoščil.

Oni na lestvi je hotel ravno seči po največji veji, ki je visela preko žive meje, ko se mu je lestev spodmaknila in je omahnil z nje. Padec je bil hud, še posebej zaradi žage, ker je padel nanjo.

Sosed je bil očividec nesrečnega dogodka. Prestrašil se je. Stekel je do meje in jo preskočil, da bi pomagal ponesrečencu. Šele kasneje se je ovedel, da živa meja ni bila nobena ovira več. Nesrečneža je tolažil in mu pomagal, da je prišel k sebi. Obvezoval mu je ranjeno roko in čistil opraskanine. Po dolgih letih ga je sočutno vpraševal, kaj ga boli in ali bo zmogel hoditi, ali naj kliče sosede ali celo zdravniško pomoč. Dvignil ga je na noge in ga podpiral v hišo grede. Prišel je celo do misli, ki jo je moral nenadoma izpovedati, da namreč zares ni bilo ničemur podrobno tu njuno razmerje zadnjih let. In prav hudo mu je sedaj, ko je spoznal svojo lastno krivdo pri tem.

Po dolgih letih sta se spet neobremenjeno pogovarjala in drug drugemu priznavala, da sta bila pač oba nespametna. Nobeden se ni spraševal, kdo je začel pogovor. Čutila sta, da je najpomembnejše, da sta že spet sredi njega. Njuna skupna odprta rana se je začela celiti. Spet sta postala dobra soseda.

Nič novega, bi rekel kdo ob tem dogodku. Te stvari se pač dogajajo med ljudmi. Tudi med nami. Na tujem bi se morali še bolj povezovati med seboj, pa se neredko odtujejemo. Kolikokrat je vzrok, da nekoga ni več na naša skupna srečanja, prav tak zateleban odklon do nekoga. Dokler ta prihaja k maši, mene ne bo, ker je tak in tak.

Tako neumno govorimo.

Kako malo je to v skladu z evangelijem in pravim krščanstvom! Pa vendar poznamo Jezusove besede in njegova dela. Apostolom je ob slovesu na veliki četrtek rekel: »Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospod. Vas pa sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta. Niste vi mene izvolili, temveč sem vas jaz izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in sad ostane.« (Jan 15, 15).

Kristjani smo torej izvoljenci božji, zato imamo pravico in dolžnost, da odstranjujemo prepire in nesporazume in se trudimo, da skupaj rastemo v božje ljudstvo. Naj se oprimemo evangelija prej, ne šele po nesreči. Naj se spravimo s so-

(dalje na str. 5)

Grdina—Cosic Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 86 let

Slovenska Cerkev v Avstraliji

(nadaljevanje s str. 4)

Avstralijo po študiju v Rimu in večletni službi kot kurat ameriške vojske s činom majorja. Bil je prvi rezidenčni slovenski duhovnik v Adelaidi. Za tamkajšnje rojake je dobil v najem cerkveno poslopje z dvorano. Po vrnitvi v ameriško vojaško službo je kmalu obolel za rakom in bolezni podlegel leta 1985 v Texasu, ZDA.

Prihajajo frančiškani iz same Slovenije

Ko so se razmere v Sloveniji toliko uredile, da je bilo mogoče misliti na nove moči od tam, je slovenska frančiškanska provinca sprejela dušnopastirsko delo med avstralskimi Slovenci kot enega svojih apostolatov. Iz Slovenije je prišel kot prvi leta 1969 novomašnik **p. Stanko Zemljak**. Najprej je v Campbelltownu v NSW končal bogoslovne študije in potem nad deset let deloval s p. Bazilijem v Melbournu. Zlasti je razgibal mladino, bil glavni pobudnik Glasnikov, počitniške kolonije Mt. Eliza, Mladinskega vsakoletnega koncerta in Walkathona. V domovino se je vrnil leta 1980.

Iz Slovenije so prišli še sledeči patri:

P. Lavrencij Anžel, ki je bil v pomoč p. Valerijanu v Sydneyu od leta 1975 do 1979.

P. Bernard Goličnik je prišel v Avstralijo kot študent bogoslovja ter leta 1980 v Melbournu (Box Hill) zaključil teološke študije. Po posvečenju v domovini 1981. leta se je vrnil v Avstralijo le za kratko dobo (1983 — 1984) in v glavnem deloval v Melbournu.

P. Janez Tretjak je prišel leta 1980 ter po kratkem bivanju v Sydneyu prevzel po p. Filipu skrb za Južno Avstralijo s sedežem v Adelaidi. Na prostoru stare rezidence je pozidal cerkev sv. Družine, dokupil stan za duhovnika ter uredil dvoranico za srečanja. Poleg ostalih aktivnosti središča vodi tudi tedensko slovensko radijsko oddajo.

P. Ciril Božič deluje od leta 1982 v Sydneyu s patrom Valerijanom. Poleg drugega duhovniškega dela pripravlja slovenske oddaje na radiu 2EA in ima tudi glavno skrb za redne obiske rojakov v oddaljenem Perthu, WA.

P. Tone Gorjup je kot novomašnik prišel v Melbourne v decembru 1986. Poleg splošnega duhovniškega dela zlasti deluje med mladino z vodstvom Glasnikov, prireja sestanke za mlade poročence in sodeluje pri slovenskih radijskih oddajah.

Od leta 1952 je deloval v Avstraliji tudi koroški škofijski duhovnik **dr. Ivan Mikula**, najprej v WA, nato v Sydneyu, od koder je stalno obiskoval zlasti rojake oddaljenih krajev po vsej peti celini. Umrl je lani v aprilu v Domu za ostarele duhovnike v Sydneyu.

V pomoč duhovnikom so od leta 1966 slovenske sestre frančiškanke Brezmadežne, a o njih delu prihodnji torek, v zaključnem članku.

Danes torej med avstralskimi Slovenci deluje pet slovenskih frančiškanov: dva v Sydneyu, dva v Melbournu in eden v Adelaidi, od koder obiskujejo ostale manjše naselbine rojakov. Ta tri mesta imajo naša verska (in kulturna obenem) središča in na vseh treh krajih stoje tudi slovenske cerkve.

V Melbournu je cerkev sv. Cirila in Metoda (blagoslovil jo je leta 1968 koprski škof dr. Janez Jenko), v Sydneyu stoji cerkev sv. Rafaela (blagoslovil leta 1973 ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič), v Adelaidi pa cerkev sv. Družine (blagoslovil leta 1983 ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar).

Sydney ima poleg tega še podružnično cerkev Vseh svetih v Wollongongu (last tamkajšnjega slovenskega društva »Planica«), ki jo je v letu 1983 blagoslovil krajevni škof dr. William Murray.

(konec prihodnji torek)

P. Ciril Božič OFM

SPRTA SOSEDA

(nadaljevanje s str. 4)

sedom, ponudimo prvi ponovno dobro besedo, da tako vzpostavimo bolj človeške — bolje rečeno — božje odnose.

Ne prepričujmo sami sebe in druge, da nočemo govoriti s tem in tem človekom, ker je tako in tako hudo rekel, storil, nameraval kaj zoper nas. Potrudimo se raje ob poslušanju svoje vesti in božje besede, da bi iskali pota razumevanja, da bi videli tudi lastne pomanjkljivosti in nedoslednosti. Prav to spoznanje in prizavanje, da smo sami zelo nepopolni, nas more rešiti velikih napak v odnosu do bližnjega. Nikogar ni, ki bi mu ne bilo treba vsak dan moliti prav iskreno, skesano in zaupljivo: odpusti nam naše dolge... Samo tedaj lahko pričakujemo, da nas bo Bog sprejel, kakršni smo, če bomo sami načrtno zbirali moči, da resnično odpustimo vsakemu med svojimi bližnjimi.

Velikonočno veselje in radost je prav v tem oznanilu, da nam je Bog odpustil naše dolge in nas odrešil, ko nam tega sploh ni bil dolžan. Tu se učimo zastonjske ljubezni. Ali jo znam dajati tudi sam?

Don Kamilo

Naša luč, 4-1989

Jeza in razburjenje

Zdravstvene študije so ugotovile, da so jeza in naglo razburjenje najbolj nevarni povodi za srčni napad. To dvoje škoduje srcu bolj kot vsakodnevno zmerno delo ali če se človeku stalno nekam mudi, kar povzroča nervoznost. Sovraštvo, jeza in naglo razburjenje najbolj obremenjuje srce do napetosti, da odpove.

Prekmurski kotiček

Cvetna nedelja pri Sv. Štefanu

Ta nedelja je bila obenem tudi Prekmurska nedelja. Bil je zelo lep dan za vse. Nekateri smo kar glasno priznavali: Bog nam je dober! Celo vreme nam je bilo naklonjeno. Mladina je pod vzornim vodstvom g. Jožeta Rusa predstavila Pasijon. Vsem nam je bilo zelo prisrčno in v dno duše segajoče. Vemo, da je bilo to veliko delo in ne brez velikih žrtev. Vemo pa tudi, da bo dobri Bog vse to obilo blagoslovil.

Cerkev je bila nabito polna in društvo sv. Ane št. 170 KSKJ je imelo skupno sv. obhajilo. Vse je bilo zelo lepo in če tudi je več časa trajalo, je vse hitro minilo.

Po sv. maši smo se zbrali v cerkveni dvorani. Tam je Misijonski odsek prodajal domače pecivo za slovenske misijonarje. Tudi to je bil lep uspeh. Vsega je kar hitro zmanjkalo. Pri tem smo zelo pogrešali predobro gospo Rusovo, ki je bila bolna. Upamo in molimo, da je sedaj zopet vse v redu tudi pri njej.

Cerkveno dvorano smo napolnili in pričelo se je drugo predavanje za starše. Zopet nam je predaval č.g. K. Gostečnik. Zanimiva vprašanja so se kar vrstila. Bilo je lepo in vsem navzočim v dober pouk. Le žal, da je vse bilo v taki naglici, da smo med enim in drugim komaj prišli k sapi. Nekateri so težko čakali na kosilo. Upamo, da bomo vse nadomestili tretjo nedeljo v aprilu. Prosimo, da si to že sedaj zaznamujete.

Društvo sv. Ane št. 170 KSKJ je pripravilo dobro in primerno kosilo ali zajtrk za vse. Vsem nam je prijalo. Hvaležni smo vsem, ki so se tega udeležili in prav tako tudi tistim, ki so to pripravili in servirali. Bog plačaj!

Navzočih je bilo tudi več uglednih osebnosti. Med temi tudi Mr. Joe Mullin iz KSKJ glavnega urada, ki nam je lepo govoril o KSKJ zavarovalnini. Povedal in razlagal je, kako je to potrebno v današnjih časih. Povedal je, da ima KSKJ sedaj vsakovrstne prvorazredne vrste zavarovalnin, boljše kot katera koli druga zavarovalninska družba. Poleg tega KSKJ nudi mnogo bratskih aktivnosti: šport, šolninske podpore in še marsikaj. Povedal je, da je glavni urad pripravljen pomagati in odgovoriti na vsako vprašanje glede različnih vrst zavarovalnin. Samo pokličite društvene tajnike, zastopnike ali celo glavni urad, ki vam bodo radevolje vse uredili po vaši želji. Videli boste, da ima KSKJ najboljše zavarovalnine po najnižji ceni.

Vsem priporočamo, da na to pomislite! Sedaj je še čas, da spremenite svojo življensko ali smrtninsko zavarovalnino od enega tisočaka na višje, saj veste, da en tisočak ne pomeni več dosti. Zato prosim, pokličite Gizello Hozian, tel. 297-2828, da se glede tega pomenimo. Ne bo vam žal, vse bo v vaše dobro.

Podpisana je potem še predstavila nekaj drugih uglednih osebnosti. Prvi je bil g. dr. Jože Bernik in gospa dr. Marija Bernik. Povedala je, kako jih je pred 12 leti pridobila v društvo. G. Jože je odvetnik ali doktor prava, ga. Marija pa je doktor za ljudi. Povabili so me na svoj lepi dom. Tam sem jih nagovorila za KSKJ., G. Jože je rekel: "Denarja ne rabimo, otrok tudi nimamo, radi bi pa videli, da bo nekdo poskrbel za naš dostojen pogreb. Že dalj časa tuhtamo in videli smo, da je Vaše društvo v Chicagi najbolj agilno. Opazili smo tudi, da skrbite za dostojen pogreb, zato bomo pristopili. Pa ne samo midva, zapišite tudi našo nečakinjo." In tako se je zgodilo.

Druga ugledna oseba, ki je pri našem društvu že od rojstva in ki ima danes najvišjo zavarovalnino pri našem društvu, to je naš mladi Frank Horvath. Frank je pred par meseci graduiral na Marshall Law School. V čast si štejem, da mu morem osebno čestitati in mu od srca želim veliko uspehov pri njegovem poklicnem delu. Prosim tudi vse navzoče, da ko bo Frank začel delati oziroma ko bo odprl svojo lastno pisarno, da se zatekamo k njemu za nasvet.

Pri našem društvu imamo tudi dva odlična duhovnika. To sta pater Kristjan in pater Bernadin. Oba sta zdravnika naših duš. Oba sta nam zelo potrebna, vsi smo veseli, da jih imamo med nami.

Imamo še enega odličnega in zelo agilnega mladega John-a Litvin, ki je pred par leti graduiral kot "Invester Consultant". Tudi njega priporočamo. Svetoval vam bo, kje in kako lahko naredite največ denarja ali kako najboljše naložiti svoj denar. Seveda, včasih se lahko pripeti, da lahko tudi kaj zgubite. Vendar je pametno vprašati za nasvet. Ker je naš domačin, ga zelo priporočamo, saj vam tudi on želi dober uspeh.

Najbolj pa seveda priporočamo KSKJ zavarovalnino. Pri tem ne morete zgubiti drugače kot če prenehate plačevati svoj mesečni asesment.

Tako lepa in nepozabna nedelja je minila v prijetnem razpoloženju in v najlepši slogi. Vsi smo se domače počutili v prijetni družbi. Vsem smo hvaležni za lepo udeležbo. Ne pozabite torej na tretjo nedeljo v aprilu, ko bomo pri Sv. Štefanu nadaljevali s predavanji. To je nedelja, 16. aprila.

VELIKA NOČ

Že na Veliki četrtek so se začeli velikonočni obredi po vseh cerkvah, ki so se nadaljevali v petek in soboto. Res, pretresljivo in v srce segajoče je vse bilo. V marsikaterem človeku se je ponovila živa podoba Kristusovega trpljenja. V naši cerkvi St. Mary je bilo vse prekrasno.

Nedelja - Velika noč je bil prekrasen dan za ta veliki praznik. Temperatura je dosegla 76 stopinj. Cerkev je bila do kraja napolnjena pri vseh svetih mašah. Mnogi so morali celo stati. Vesela "Aleluja" je odmevala iz vseh src. Krasno cvetje je krasilo lepe oltarje. Vse je bilo praznično oblečeno. Muzika je spremljala lepo petje, kar je še vse olepšalo.

Popoldne so se združile družine ob bogato obloženih mizah. Kako srečne so tiste, ki se še veselijo in se vsa družina zbere pri "žegnu". Spoštljivo uživajo dobrote, ki jim nudi miza. Spomini iz otroških let oživijo in domači pogovori družijo vse zbrane pri mizi. Res, blagor vsem Slovencem, ki še spoštujejo in se držijo teh starih običajev. Molimo, da bo slovenski svet v tujini še dolgo ohranjal te slovenske tradicije in jih predajal svoji naslednikom.

V BLAG SPOMIN NAŠIM RAJNIM

V Waterwliet, Mich., je za večno zaspala Helen Ross v starosti 95 let. Dolga leta je živela sama, le zadnjih par let je morala v Dom za ostarele. Pokojna zapušča tri poročene otroke in pet vnukov. Ves čas je spadala k društvu sv. Ane št. 170 KSKJ in v društvo sv. Križ. V mladosti je bila zelo agilna. Vsi njeni otroci so spadali k več društvom.

Isti dan so tudi v isti vasi doživeli veliko nesrečo. Sin John-a Kolenko, star 25 let, se je z majhnim fantom odpravil na posel. Nesreča je hotela, da je z avtom zvozil v drevo in oba sta bila na mestu mrtva. Lahko si predstavljamo, kakšna nesreča je to za vso Kolenkovo družino.

V Chicagi je padla in naglo umrla Mary Markoja, stara 86 let. Zapušča dve hčerki, pet vnukov, 6 pravnukov in še drago sestro Anno Jerbis ter več ožjih sorodnikov. Rajna Mary je mnogo let spadala k društvu sv. Križ.

Vsem zgoraj navedenim naj bo Gospod usmiljen sodnik in bogat plačnik. Naj počivajo v miru. Vsem žalujočim izrekamo naše najgloblje sožalje. Spomnimo se jih v molitvi.

VELIKONOČNE ČESTITKE

Prevzv. škof dr. Franc Kramberger, pomožni škof dr. Jože Smej, g. Tone Žerdin, dekan in Ignacij Kreslin, vsi iz Maribora, so vsem rojakom v Ameriki poslali prisrčna voščila za velikonočne praznike. Prav tako tudi g. Janez Utroša iz Portugalske, g. Štefan Žerdin iz Avstrije, g. Tone Ciglar iz Rakovnika, pa še naš gospod dekan Franc Tement iz Črensovec, g. Stanko Zver, župnik iz Bogojine in dr. Štefan in Marija Gruškovnjak iz Murske Sobote ter Jože Sarjaš iz D. Lendave.

Vsi so me prosili, naj vam vsem sporočim njih praznična voščila. Radi bi vsakemu posebej pisali, pa jim to ni mogoče. Vseh prijateljev, znancev in sploh vseh Slovencev v tujini so se spominjali v molitvi. Najbolj se zaradi tega opravičujejo g. dekan Tement. Imeli so veliki misijon v Črensovcih in v Bistrici. Pravijo, da bomo o tem brali v "Družini" in v prihodnjih Stopinjah. Bog vas vse živi!

Gizella Hozian

Ameriška Domovina druži Slovence po vsem svetu!

MARTIN JEVNIKAR

ZAMEJSKA IN ZDOMSKA LITERATURA

Alojz Rebula: Jutri čez Jordan

Tržaški pisatelj Alojz Rebula je svojim zgodovinskim romanom: **Devinski sholar, V Sibilinem vetru, Duh velikih jezer** in **Zeleno izgnanstvo** — pridružil pred kratkim novega, ki je izšel v Novi Mohorjevi knjižnici v Celju 1988 pod naslovom **Jutri čez Jordan**. Kot je povedal sam v Avtorjevem pripisu, je navdihnila roman judovska Stara zaveza, natančneje dogajanje od izraelskega odhoda iz Egipta do praga Obljubljene dežele. To je bilo nekako v drugi polovici 13. stoletja pred Kristusom. In še to je zapisal: »V njej mi ni šlo za areheologiziranje in še manj za dekoriranje. Hotel sem se samo prepustiti veličastnim možnostim metafizičnega, ki sem jih čutil v snovi.«

Roman piše v prvi osebi od zrelih let do smrti Absalom, Jehujev sin iz Zabulonovega rodu, dopolnjuje in nadaljuje pa ga njegov sin Elidad do končnih besed: »Jutri gremo čez Jordan.« Sam ni doživel začetnega navdušenja, ko so se po štiri sto letih suženjstva odpravili iz Egipta, prešli Rdeče morje, blodili po puščavah in se za več kot dve leti ustavili pod Sinajem. Šele tu se je jim je pridružil, ker je bil pisar v Amonovem templju ob libijski meji in so novice o rojakih prihajale počasi in v odlomkih.

V samoti si je še bolj zaželel dežele Obljube, kjer »tečeta mleko in med«, zato je pobegnil in po dolgi in nevarni poti dospel do ušotorjenih Izraelcev pod Sinajem. Toda našel jih je razočarane, uporne, naveličane vsega, večina bi se bila najrajši vrnila v Egipt, kjer so imeli mesa v izobilju, sadja, čebuje in vode, tu pa same puščave, pesek in kamen, dežela Obljube pa je tonila v nedogled.

Med Mojzesovo odsotnostjo so si postavili zlato tele, kar je voditelja takó razjezilo, da je razbil plošči postav in dal pobiti vse malikovalce. Za mladega in idealnega Absaloma je bil to največji pretres: »Preliti kri človeku, to se mi je zdelo nekaj najzadnjega, nekaj onkraj vseh človeških in vesoljskih mer. Kakor če bi na primer skala pognala veje ali če bi škorpijon zapel.«

To enolično življenje v puščavi je bilo posebno za mlade neznosno. Eden izmed njih ga je takole opisal: »Ampak to, da zjutraj vstaneš, pogledaš okrog in si rečeš: 'Ta dan je že bil!' To je glavna neznosnost puščave: da je v njej vse že bilo!«

Mladi so se po vrsti ubijali in nič ni pomagalo, da je Mojzes izprosil od Jahveja vsakodnevno máno in dvakrat na leto prihod jerebic, nezadovoljstvo se je širilo, vrstile so se zarote, eni so se navduševali za vrnitev v Egipt, drugi so hoteli odstaviti Mojzesa in prevzeti vodstvo prehoda naravnost v Obljubljeno deželo. In prav Absalomu so poverili nalogo, da je odšel k Mojzesu in zahteval njegov odstop, Mojzes pa ga je dal zapreti v skalno votlino. Ponoči so ga rešili prijatelji in z ženo Lijo sta pobegnila proti morju. Mislila sta oditi sama v Kanaan, toda pot ju je pripeljala do morja in dobre feničanske družine, kjer sta se ustavila.

S tem je konec Absalomovega romanja z rojaki proti Obljubljeni deželi, konec Prvega dela. Začenja se Drugi del, ko odpeljejo morski roparji Absaloma in Lijo na Kreto in ju prodajo bogatemu trgovcu. Tu si Absalom zaradi svojega znanja uredi življenje: pri trgovcu postane knjigovodja, ta pa mu pokloni hišico z vrtom.

Kmalu se rodi sin Elidad, ob porodu pa Lija umrje. Otroka mu vzredi soseda, ko nekoliko odraste, ga vzame k sebi, ga uči in vzgaja v judovski veri, toda fant je na pol Krečan, uči se slikarstva, hodi z lahkoživo Krečanko Neajro, zanima pa se za izraelsko počasno pomikanje preko puščav. Oče po malem piše spomine, vrt pa predela v Obljubljeno deželo, ker »mu je bila materina smrt znamenje, da se mora Obljubljeni deželi odpovedati«. Po očetovi smrti je odšel Elidad s prijateljem k svojim rojakom in jih našel pred Jordanom; z njimi bo prestopil reko in stopil v Obljubljeno deželo, po kateri je njegov oče tako hrepenel, še več »norel«.

Roman — 320 strani — je mojstrski prikaz izraelskega pohoda iz Egipta proti Kanaanu, težav puščavske poti, pomanjkanja vsega in splošne naveličanosti in upiranja. Le Mojzesova odločna volja in njegovo zaupanje v Jahveja jih poganja, da ne omagajo. Pisatelj je iz ljudskih množic izluščil nekaj junakov, ki pa so le navidezni junaki, saj le redki do konca verujejo v Jahvejevo obljubo, da jih bo pripeljal v deželo, kjer se cedita mleko in med. Tudi Absalom, ki je gorel za to idejo in zaradi nje veliko pretrpel, je rajši ostal pri feničanskih ribičih, kakor da bi bil napravil še nekaj dni hoje do Jordana. Izgovarjal se je, da je žena trudna in noseča.

Voditelj Mojzes malo nastopa, saj se mora neprestano boriti z Jahvejem za svoje uporno ljudstvo, da ga ne pokonča. Njegov brat Aron je »moški in ne, vsekakor ne kaj dosti več kot senca nekoga drugega«. Tudi sestra Marija je v Mojzesovi senci, rada pomaga, ob posebnih prilikah je podjetnejša od vseh moških Izraelcev.

Kritičen je Rebula do prerokov, ki bi morali biti luč na svetilniku, pa so čisto navadni ljudje, nezadovoljni z vsem. Edino Jerihej je mož na mestu in ta Absalomu pojasni, kaj je prerok: »Viš, prerok ni za to, da razkriva skrivnosti med nebom in zemljo. Tudi ni za to, da napoveduje prihodnje reči. On je za to, da nakazuje človeku to, kar mu je od vsega najbolj potrebno.«

Za Jeriheja je bilo vse »veličastno enostavno«, ne samo dežela Obljube, ampak tudi Sin Obljube: »Tam na dnu časov ima vzkliti, hrast Vsemogočnega, golob iz večnih dalj, Sinaj iz skladov luči, vino in kruh duš, sonce ob vzhodu in zahodu obenem...«

Zanimivi in živi so mladi uporniki v Sinajski zavezi, kakor so pritegnili tudi Absaloma, najboljši izmed vseh pa Boaz, ki mora umreti zaradi kačjega pika.

Izmed ženskih likov izstopa poleg Marije še Lija, ki jo je Absalom vzljubil ob prvem srečanju in ji ostal zvest do smrti. Bila je lepa, razumna, podjetna, zaradi idealne ljubezni je zapustila vse in odšla z možem v negotovo bodočnost.

Puščava je podlaga prvega dela, in čeprav je enolična, peščena in kamnita, je odkril pisatelj v njej polno zanimivosti in lepote, skoraj nevidnega življenja. Še bolj se je razpisal ob sredozemski naravi Krete, njenih vrtovih, gozdovih, saj je v knjigi zapisal, da mu je ljubša narava od vseh velikih mest.

Roman je napisan v Rebulovem poetičnem jeziku in slogu, z bogato metaforiko, z zanosom, a tudi s karikaturo in ostro ironijo. Njegove primere so edinstvene, nepozabne.

Čeprav govori roman o starih Izraelcih, je sodoben in se da brati v različnih ključih. O tem je napisal Andrej Capuder na ovitku: »Ali se ne zdi, kot da bi v oklevanju in v malenkostnih skrbeh za naš vsakdanjik, češ »kaj bomo jedli in v kaj se bomo oblačili...«, prepoznali sebe in svoje sodobnike, svojo lastno usodo in usodo svojega naroda?«

Pisatelj veliko govori o narodu, o narodni zvestobi v vseh položajih življenja. Absalom bo zvest Izraelec, če vsi drugi propadejo: »Ostal bom pač zadnji Izraelec na zemlji, nezlomljivo zvest imenu in sanji, ki sta mi bili doslej vsebina, kruh in vino življenja.« Ostro obsoja Nahsona, ki je zavrgel narodnost in vero za kariero. Asimilacija se mu zdi »ogabna«. O tiraniji pa sodi: »Neka tiranija jaha neki narod natančno toliko, kolikor se ta narod jahati pušča!«

Zora Piščanc: Pesnik zelene pomladi

Goriška pisateljica Zora Piščanc je izdala od leta 1953 sedem leposlovnih knjig, ki jih je zajela iz primorske preteklosti, in sicer: **Cvetje v viharju, Dom v tujini, Andrejka, Na obalah morja, Pastirica Urška, Most čez ocean**, le roman **Blagovestnika Slovanov** je iz širše slovanske zgodovine o Cirilu in Metodu. Knjige so izšle razen ene pri Goriški Mohorjevi družbi in pisateljici so prinesli ugled izrazito »primorske« pisateljice. Tri knjige so ji ponatisnili pri Ognjišču v Kopru (**Na obalah morja, Pastirica Urška, Blagovestnika Slovanov**).

Decembra 1987 je izšla spet pri GMD njena osma knjiga — **Pesnik zelene pomladi** — s podnapisom: Gorica 1938-1988 — ob 50-letnici bratove nove maše (208 str.). Gre torej za življenjepisno povest o bratu Ladislavu (Ladu) Piščancu), ki je bil duhovnik, pesnik, pevec tenorist, rojen 16. junija 1914 v Barkovljah pri Trstu, kjer je dovršil osnovno šolo, gimnazijo in bogoslovje pa v Gorici, posvečen 11. junija 1938.

Najpreje je bil kaplan pri Sv. Ignaciju v Gorici, leta 1940 župni upravitelj v Št. Vidu pri Vipavi (Podnanos), od 1941 do 1944 kaplan v Cerknem. Tu so ga partizani z drugimi 13 Cerkljani skrivaj ustrelili 3. februarja 1944, češ da so izdali Nemcem partijsko šolo.

Preprosto in kratko življenje, toda duhovno zelo razgibano, bogato, občutljivo za vse dobro in lepo, za bližnjega in slovenski narod. Pisateljica ga spremlja od rojstva do smrti, istočasno pa slika čas, kraje in razmere, ki pogujejo vsako življenje. Najprej domačo družino, očeta Rafka, poštnega uradnika, mater Ivano Pipan in štiri sestre: Marico, Martino, Delko in Bernardko (vsa imena so spremenjena, tudi Lado je Simon). Ob družini sta še dva strica župnika: materin brat Tine v Renčah in očetov brat Gabrijel v Klancu.

Živeli so v lastni hiši v barkovljanskem bregu, obdelovali vinograd in grêde in bili zadovoljni. Fašizem je posegel tudi v njihovo družino, saj so očeta 1926 prestavili v Piso, kamor je odšla tudi družina. Tu so se znašli v tujem svetu in pomanjkanju, Marica pa se je poročila z Italijanom. Po očetovi upokojitvi so se naselili v Gorici.

Simon je v Malem semenišču v gimnaziji našel nekaj prijateljev, s katerimi je ostal povezan vse življenje. Udeleževal se je živahnega zavodskega kulturnega življenja, se učil violine, klavirja in nemščine, začel pa je tudi zlagati pesmi. Svoje pesniške prvence je pokazal podravnatelju Ivu Juvančiču, ki ga je uvajal v pesniški jezik, slog, ritem, postal pa je tudi njegov duhovni voditelj.

Čeprav se je že v osnovni šoli odločil, da bo duhovnik, je moral premagati težke duševne boje: »Glasba, petje, gledališče, pa tudi dekleta, kaj bi tajil, vse me vznemirja, da ni jasne poti pred menoj«. Tako je po maturi tožil Juvančiču, a ta ga je modro vodil, mu odkrival življenje in ga svaril pred dekleti, s katerimi mora biti trd, tudi pozneje kot duhovnik. Vendar z dekleti ni imel resnih težav, edina, ki bi mu bila lahko »nevarna«, je odšla k sestram v Tomaj.

V gimnaziji je s prijatelji odkril planine, ki so ga tako pritegnile, da je stalno zahajal nanje, posebno na Višarje. Nova maša je bila pri stricu v Renčah in tu mu je župnik Albin Kjuder drugič napovedal: »Bog ima s teboj svoje namene«.

Prvi dve službi v Gorici in Št. Vidu sta bili mirni in polni duhovnega zadovoljstva. Usodno pa je bilo zanj Cerkno, kamor so ga nastavili za kaplana 2. oktobra 1941. Bila je vojna, časi težki in nevarni, po italijanski vdaji je bilo Cerkno osvobojeno ozemlje in v kraju razne komande, od januarja 1944 partijska šola.

Ljudje so se razdelili med verne in neverne, Simon pa je opravljal svojo službo in imel veliko uspeha z mladino. Pri njem sta bila oče in sestra Martina. Pripravil je pesniško zbirko **Pesmi zelene pomladi**, ki zaradi vojne ni mogla iziti, in pisal dnevnik, poln tesnobe in globokih doživetij. Pesmi je izdala sestra Zora 1950, dnevnik je objavila tržaška Mladika v letih 1978-79.

Pred praznikom Kristusa Kralja 1943 so partizani Piščanca z drugimi zaprli in cele noči zasliševali. Dolžili so ga, da je povezan z Brumatom v Gorici, da kujeta zaroto proti njim, da je gosposki človek. Po enem tednu so jih izpustili, dva pa so ustrelili. S kaplanom Slugo sta pripravila v cerkvi uspelo božičnico, toda: »Že za božič so ju na nekem mitingu na bližnji podružnici obsodili na smrt, kar so nato še v Cerknem slovesno odobrili na mitingu teden pred njuno aretacijo. Na tem mitingu so bili navzoči vsi najuglednejši Cerkljani«. (str. 197)

Dne 27. januarja 1944 so Nemci napadli Cerkno in ustrelili 47 tečajnikov partijske šole. Oba kaplana sta bila že v cerkvi, vzela sta sveto olje in sanitetne potrebščine in pomagala umirajočim. Na Svečnico ponoči so partizani aretirali oba kaplana in še 13 Cerkljanov. Hoteli so odpeljati tudi Martino, ki pa je bila bolna, namesto nje so vzeli mlado Malko, ki je bila pri njih: »Že ko jo tako braniš, pa pojdi ti namesto nje. Ne bomo dosti zgrešili, če te odpeljemo. Ta hiša je gnezdo samo izdajalcev. Vse vemo, kaj ste skovali; izdali ste nas Nemcem« (str. 203).

Odpeljali so jih nad Cerkno in ponoči ustrelili in vrgli v brezno, le eden se je rešil. Tu še vedno leže in jih niso rehabilitirali, čeprav je Tedenska tribuna 17. septembra 1958 pisala, da so pozneje odkrili in evidirali partizanskega maršala Jerneja Hrastnika, ki da je bil nemški obveščevalec in po vsej verjetnosti kriv za nemški napad.

Povest je napisana realistič-

(dalje na str. 7)

Hudi časi za krščanske Cerkve v Romuniji

Romunija sodi danes med najbolj okostenele in trde diktature v taboru socialističnih držav s komunističnim režimom. Pod brezobzirno samovoljo »conducatorja«, kot je naslov za generalnega tajnika partije Nicolae Ceausesca, trpijo skoro vse plasti prebivalstva, poleg narodnostnih manjšin (Madžari, Nemci, Srbi) pa doživljajo kruto preganjanje in zapostavljanje zlasti krščanske Cerkve.

Romuni, večinski narod, so pretežno pravoslavni, Nemci so katoliške in evangeličanske veroizpovedi, podobno pa so tudi Madžari katoličani, evangeličani in tudi baptisti; Srbi (v Banatu) so pravoslavni.

Po sedanji romunski ustavi so dovoljene samo tiste veroizpovedi, katerih vrhovni poglavar ne živi v tujini, vse druge so samo tolerirane. Ta člen v ustavi je jasno naperjen predvsem proti katoliški Cerkvi in pa tudi proti srbsko-pravoslavni, katere patriarh ima svoj sedež v Beogradu.

Ko so po drugi svetovni vojni prevzeli komunisti oblast, so v okviru številnih »reform« podržavili vso zasebno posest, med drugim tudi cerkveno. Obenem so ustavo prikrojili tako, da je bilo mogoče vsak čas ukrepati proti veroizpovedim, če se niso »primerno« obnašale.

Kar zadeva katoliško Cerkev, je oblast razpustila vse škofije in priznala samo dve za vso državo: to sta Alba Julia (Karlsburg) in pa Jassy. S tem je seveda avtomatično omejila število škofov. Na vrhu nekdanjih drugih škofij je kvečjemu dovolila apostolske administratorje.

Vzporedno z razlaščanjem Cerkva je rasla tudi njihova osamitev. Ves čas so pod strogim policijskih nadzorstvom, pojavil se je množičen val ateizacije; ta se pričenja pri mlajših in se kot rdeča nit vleče skozi šolo, višjo izobrazbo ter partijske in ideološke programe.

Mnogokaj pa kaže, da se bo položaj Cerkev in vernikov še poslabšal: predsednik države in stranke, Ceausescu, v svojih govorih čedalje bolj ognjevito zahteva, da je tudi na ideološki ravni treba ostreje nastopiti proti sovražniku in da ateizacija še ni rodila zaželenih in načrtovanih sadov. Boj proti ideološkemu sovražniku da je treba voditi prav tako radikalno kot za Novo agrarno revolucijo. Hkrati je bilo rečeno, da je vernost veleizdaja.

Režim v Cerkvah ne vidi le ideološkega sovražnika, ampak tudi družbenega, čeprav Cerkve nimajo ne oblasti ne materialne baze. Imajo pa nekaj: namreč oporo in ugled pri prebivalstvu.

Cerkve so danes v Romuniji tiste ustanove, ki se zavzemajo za ohranitev jezikov in kultur narodnih skupnosti, kajti v številnih primerih je bogoslužje v ljudskem jeziku edina »jezikovna šola« za narodno skupnost. Cerkve dajejo prebivalstvu, ne glede na narodno pripadnost, občutek skupnosti in ljudem vlivajo pogum in duha solidarnosti ter dvigajo njihovo moralno in etično raven.

Nekdanje vasi v Romuniji so na narodno mešanem območju vselej bile etnično in versko zaključene enote. Ta stoletna ureditev se sedaj ruši. Ruši zaradi nečloveške in cinične politike režima: da bi država pridobila čimveč pridelovalne površine in da bi zravnala razliko med mestom in podeželjem in tako prišla do novega, socialističnega človeka, je ubrala pot sistematiziranja države. V teku tega sistematiziranja bodo v bistvu uničili vse vasi, ljudi pa strpali v poljedelsko industrijske centre, kjer bodo pod stalno kontrolo oblasti in na milost in nemilost izročeni režimu.

Ta politika, imenovana tudi Nova agrarna revolucija, naj bi ljudi izkoreninila, jih odtujila vsej dediščini, tudi verski, narodnim skupnostim (Madžarom, Srbom, Nemcem, Bolgarom in Romom) pa odvzela njihovo etnično samobitnost, ker jih bodo načrtno razselili po vsej državi.

V teh groznih časih, ki so se zgrnili nad Romunijo in njeno prebivalstvo, so prav Cerkve tiste, ki v ljudeh, pri pripadnikih narodnih skupnosti, ohranijo plamenček skupnosti in dostojanstvo ter zavesti narodne pripadnosti.

Franc Wakounig
»Nedelja«

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba $40, dvoposteljna soba $62. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš cimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63
34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Zamejska in zdomska literatura

(nadaljevanje s str. 6)

no nazorno, v slogu in načinu kakor prejšnja pisateljičina dela: veliko je razgovorov, ki poživljajo dejanje, a motijo življenjepisna dela, lepi so opisi krajev in razmer, ki so krščansko plemeniti, čeprav so bili časi bridki.

Vse svoje zanimanje je posvetila bratu, ki ga prikazuje z veliko ljubeznijo in prizadetostjo, vendar pa je resnično psihološko prodrla v njegovo notranjost šele v Cerknem, ko se je znašel v življenjskih nevarnostih, ko je slutil in pričakoval nasilno smrt. Njegovo tedanje razpoloženje, vero, upanje, strah, grozo je podala prepričljivo in plastično, pri čemer so ji pomagale tudi njegove pesmi in odlomki iz dnevnika. V Cerknem je Simon mož na mestu, dušni pastir, ki ne zapusti svoje črede za ceno lastnega življenja. Tukaj je pisateljica res segla v globino in dosegla svoj višek.

Vsi ostali nastopajoči so bolj Simonovi spremljevalci kot žive in izrazite osebnosti. Oče je skoraj vedno žalosten in zaskrbljen in s težavo vzdržuje številno družino, nazadnje ga brezvestni najemnik spravi še ob hišo. Mati je vzorna, vedno optimistična in najde rešitev v težavah. Sestre žive v bratovi senci, nobena se ne razvije v samostojno osebnost, čeprav pridno delajo in pomagajo pri vzdrževanju družine, Delka in Bernardka pa nosita vse tedne od maja do novembra 1942 kovčke hrane slovenskim internirancem v Gonars.

Oba strica župnika sta dobra in jemljeta Simona na počitnice, posebno Tine v Renčah, a tudi sestre, ki pa pomagajo pri gospodinjstvu. Nekateri sošolci in profesorji nastopajo s pravimi imeni in so taki, kakor jih poznamo iz tedanjega in poznejšega življenja.

Razmere, v katerih živi in dela Simon, so podane stvarno, bolj v obrisih kakor v zgodovinski dokumentarnosti. Življenje v Pisi je opisala že v povesti **Dom v tujini** (1958).

Na zavihu ovitka je Piščančev življenjepis, v knjigi pa njegova fotografija. S to knjigo je Piščančeva postavila dostojen spomenik svojemu nesrečnemu bratu.

Mladika (I—89)

KOLEDAR PRIREDITEV

APRIL

15. — Primorski klub priredi »Primorski večer« v SND na St. Clair Ave.

16. — Fara Sv. Vida sponzorira zajtrk s klobasicami in omletami in sicer po vsaki maši.

22. — Pevski zbor Korotan priredi svoj spomladanski koncert ob 7. zv. v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

22. — Pevski zbor Jadran ima koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Eddie Rodick orkester.

22. — Direktorij Slov. doma na Holmes Ave. priredi večerjo in ples na čast moža in žene leta.

23. — St. Clairski upokojenci prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3. pop. Zabava do 5. pop.

30. — Fara Marija Vnebovzeta in direktorij Slov. doma za ostarele priredita kosilo v Slov. domu na Holmes Ave. Serviranje od 11.30 do 2. pop. Prebitek namenjen Domu za ostarele.

MAJ

14. — Pevski zbor »Slovenska pesem« priredi koncert v semenišču v Lemontu, po šmarnicah.

19. — Slovenski dom za ostarele na Neff Rd. ima letno sejo v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd.

28. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., Euclid, O.

JUNIJ

4. — Otvoritev Slovenske pristave, na SP.

11. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski prisatvi. Sv. maša na S.P. opoldne, nato piknik.

17. in 18. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za pobite Slov. domobrance in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

25. — Piknik ohijske KSKJ federacije na farmi sv. Jožefa na White Rd., Willoughby Hills, O. Igrajo »Button Box Players«.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik na svoji pristavi.

JULIJ

1. in 2. — Pristavska dneva, na Slovenski pristavi.

9. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Začetek piknika s sv. mašo ob 12. uri opoldne.

9. — Misijonski piknik MZA v Milwaukeeju, na pristavi SKD Triglava.

14., 15. in 16. — Fara Sv. Vida priredi poletni festival.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

AVGUST

13. — ADZ priredi Družinski dan piknik na svojem letovišču v Leroy, O.

13. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi drugi piknik na svoji pristavi.

SEPTEMBER

9. — Fantje na vasi prirede koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

10. — ADZ priredi Pečenje školjk na svojem letovišču v Leroy, O.

17. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v svetovidski dvorani.

17. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

24. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

24. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer v SND na St. Clair Ave.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev na svoji pristavi.

OKTOBER

21. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

22. — Občni zbor Slovenske pristave.

28. — Štajerski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

NOVEMBER

11. — Belokranjski klub prireja martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester.

11. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

DECEMBER

1. — Slovensko ameriški kulturni svet prireja predbožično srečanje s škofom Pevcem na semenišču Borromeo.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi miklavževanje.

30. — Pevski zbor Korotan poda igro »Noč božična, sveta noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Ameriška Domovina je Vaš list!

POVEST

Grče

Spisal SLAVKO SAVINŠEK

Nadaljevanje

Edino, kar ga je vzdramilo, je bila misel na Lizo in otroka. Pod večer, ko so se splazile sence iz Srednjega vrha in Vršca po gmajni doli v rovte in senožeti, ko so se črički oglasili in tajno zaskovikale sove in skovirji nad Vršanovino, se je priplazil nenadoma od nekod, se utrgal izza skednja ali hleva in stopil proti Belcjanovim.

Tam je sedel na klop pod tepko in prisluhnil v hišo. In če je zavekalo novorojenče, se je zdrznil, se dvignil, opotekel se par korakov proti hiši, pa spet omahnil nazaj in se zgrudil na klop. Navadno je Belcjanova mati stopila v mraku vsak hip na prag in pogledala na klop pod tepko. Ko je videla sedeti sključeno Klemenovo postavo na njej, je stopila čez par stopnic in dalje proti drevesu ter prisedla k samotnemu. In vsak večer je pričela enako:

»Liza te pozdravlja.«

Takrat je zagorelo iz fantovih oči. In ker ni vprašal dalje, ampak samo žgoče, bleščeče se oči upiral v Belcjanko, je nadaljevala, kakor da mu v duši bere vprašanja:

»Bolje ji gre; še par dni, pa bo morda vstala in boš mogel govoriti z njo. Rada bi te že videla in ti dete pokazala.«

Tedaj je vnovič, še huje ko prvič, zagorelo iz fantovih oči. In mati je vedela, kaj so vprašale.

»Nisem mislila, da si bo fante tako hitro opomoglo. Kar vidno se krepi in raste.«

Smehljaj je ob tej besedi spreletel fantovo obličje in sij neizmerne sreče se mu je za hip razlil po obrazu. Pa se je koj umaknil misli na zlo, ki je morda že na poti in hodi počasi, strašno počasi, ali vendar z gotovimi, kakor smrt gotovimi koraki, da zdaj zdaj zgrabi in sune fanta v prepad.

»Ali naj jo pozdravim?« je vprašala mati, preden je pustila Klemena samega.

Fant je prikimal.

»In dečka poljubim namesto tebe?«

»Dajte!« se je izvilo iz trpinčenih prsi fantovih.

»Za Klemena smo ga krstili. Liza je hotela, da po tebi. Naš Jernej je bil boter, župnikova kuharica pa botra.«

Voščila mu je lahko noč in odšla. Fant pa je samo prikimal in se zgreznil zopet vase. Pa je sedel tako še ure in ure dolgo v noč, če ni bilo nikogar blizu. Kakor hitro pa je začutil koga, je vstal, se opotekel v temo in izginil proti Vršanovini.

Tako je bilo vse dni, dokler ni smel prvič govoriti z Lizo in prvič videti otroka. Oče je bil poleg in mati in oba sta imela solze v očeh, ko je fant odhajal. Liza pa se je onemogla zgrudila nazaj v blazine in glasno zaihtela.

Potem se je kako minuto zjasnilo v Klemenu, kakor bi bila skrbna, mehka roka obrisala vso pošastno navlako v duši in jo skrbno umila. In bila je res roka. Ali ta roka je bila trda župnikova pest, ko se je fant k njemu zatekel po otrokovem rojstvu. Trdo je brisala roka in kakor s kremplji je trgala, ali najhujšo bol je izplela iz zmučenega srca. Pestil in obdelaval ga je župnik Mihael, prerekel mu vse in vse priimke mu dal, ki jih ni kmalu kdo zmogel toliko kot borovski gospod; ali vendar se je Klemenovo srce nasmejalo, ko je vstal raz klečalnik v župnikovi sobi, kjer sta pregledovala, prala in umivala srce in dušo.

Pogled njegov je bil veder in čist in iz oči mu je sijal blažen mir. Potem sta posedala še dolgo uro pri mizi. Pravzaprav je sedel sam Klemen, župnik je vihral po sobi gor in dol in s pestjo bil, kamor je zadel. Dokler ni izbil pravega in pogodil žeblja na glavo.

Ko je Klemen odhajal od župnika, je vedel, da ima delo, ki bo preživljala njega, Lizo in otroka, vedel, da bo čez štirinajst dni, ko si Liza pomore iz prve sile, oklican z njo enkrat za trikrat in bosta drugi dan mož in žena in bo otrok tudi pred ljudmi dobil očetovo ime.

Zato je mirno in spokojno korakal proti Podsmrečju, da se pri Lizi poslovi za nekaj časa, dokler ne bo poroka; da slovo vzame od grunta in domačije, ki jo bo smel gledati le po enkrat na teden; da reče mirno očetu ter sestri z Bogom ter jima pogleda v oči, poln vere v svojo in svoje družine bodočnost.

Ali ta sreča in pokoj nista trajala dolgo. Že ko je slovo jemal pri Lizi in otroku, mu je valovilo iz prsi in hotelo v oči, čeprav je požiral in se premagoval, kar so mu moči dale. Pomagala mu je skrb za priprave in upanje, da bo kmalu z njima, ki sta zdaj njegova. Vendar ga je strašno ujedlo v srce, ko je dal Lizi roko in negobljenčka poljubil na rdeče ustnice; kakor omotičen je omahnil skozi duri v pozno popoldne.

Ko je prišel domov, je takoj naročil Mani, kaj naj mu vse pripravi za odhod, kako naj drugi dan nalože in kam naj hlapec zapelje. Ko je videl, da ima Mana kljub svoji navidezni trdoti solzne oči, se je okrenil in šel ven.

V gmajno naprej, ki jo je skoro predirjal gori do meje na Vršiču. Ogledoval je drevje okrog sebe ter čutil, kako mu je ob vsakem lepem deblu kanila kaplja krvi in se nekam potočila, da je zabolelo, kakor bi s kleščami vščipnil. Pritekel je iz gmajne, ko se je pričel mrak plaziti po njej, ter se zagnal v travnik in polje, drevel po senožetih in posekah. Po strniščih je blodil, kakor bi nečesa iskal, ukrivljen v tla, in glava mu je bila težka; jekleno trdo je udarjalo v sencih in čutil je, kakor da mu žile pokajo v njih.

Še se je zatekel v posejano ozimnino, se ogibal razorov in hodil med njimi kakor slep in gluh, a je vendar čutil dihanje že utrujene zemlje. Zatiskal je ušesa, da bi ne slišal, kako je jokalo in prosilo; ostani, sin, ostani! Zdaj zdaj se je sklonil, utrgal bilko, jo nesel k ustom, jo kot svetinjo pobožal, pa jo spustil nazaj na zemljo, na sveto, z njegovim znojem zalivano, z molitvami zanjo posvečeno.

Ni mogel stran od rjave prsti, ki je bila plodna tolikim Vršanovim in je tudi njega redila, da je zrastel mlad, močan, kakor bukev v gmajni krepek in samorasel. Že je zavil proti domačiji, pa ga je še potegnilo nazaj z vso močjo. Ustavil se je na njivi, kjer sta oni pomladni dan orala z očetom. Vstalo mu je pred očmi, kako so oče veleli Mani, naj poprime za ročice, pa ji ni dal on, Klemen, ampak jo sunil stran, pognal z otiko konje in se uprl v plug, da je zaječala zemlja in se stisnila v bolečini, ko je globoko, do njenega srca globoko urezal vanjo z ostrim železom.

Zdaj mu je njiva vračala, zase in za žival, ki jo je bil. Udarila ga je, strašno udarila, da se mu je hrbet skrivil pod udarcem, in urezala je vanj prav do srca, da je iztisnila iz njega zadnjo kapljo krvi, ki se je raztočila kakor potok vanj in po njem v zemljo, v to rjavo, molčečo in trpečo zemljo, ki bo zdaj drugim dajala kruh in življenje in se dala obdelovati od tujih rok, rezati vase do srca od tujih dlani.

Tako je žgalo iz rjave domače zemlje v Klemenovo srce; ni mogel več zdržati. Pokleknil je sredi razora, se sklonil, poljubil mrzlo prst in dve grenki solzi sta kanili vanjo, kakor v blagoslov, kakor žegnano povračilo za žgočo bolečino, ki je tulila v njegovih prsih.

Odšel je v hlev in se poslovil od živine. Vsako posebič je pobožal, pogledal, ali ima dovolj rezanice, dovolj stelje, ali je voda v podajalniku čista in sveža. Šel je dvakrat, trikrat, štirikrat po hlevu, pa nazaj do vrat in spet k vsaki živali posebej in se je moral s silo odtrgati, da je našel vrata in šel na dvor.

Tam je videl še med orodjem in med vozovjem, kaj vse bi bilo treba popraviti, preložil to in ono in skrbel, kako bo, ko njega ne bo. Zavil je in potlej proti hiši, ko se je že nočilo. Hotel je skozi duri v vežo, a se je na vratih okrenil in odšel zopet v travnik in od tam v senožet in gmajno...

Vrnil se je v poznem jutru, bled, upehan in ves blaten, stopil v hišo in poiskal Mano. Povedala mu je, da je vse pripravljeno in zloženo, da pa naj ostane in premisli, bo rada spet nazaj pospravila kakor je bilo. Klemen pa je odkimal, stopil v kamro in prinesel ven veliko culo. Položil jo je na klop ob druih in poprašal Mano po očetu.

Pokazala mu je v hišo, govoriti ni mogla, ker ji je grenko stopilo v grlo in mokro seglo v oči.

Klemen je postal pred durmi, nekaj časa kakor vase iskal, nato pa odpehnil vrata in vstopil.

Oče je sedel za mizo in pogledal v sina, ki je stopil proti njemu in obstal sredi sobe. Ni vedel, ni znal, kakšna naj bo zadnja njegova beseda očetu. In ko bi jo bil tudi našel, ne bi je mogel spregovoriti, ko je pogledal natančneje očetu v obraz in videl, da je pekel v njegovi duši; zdrznil se je in zinil:

»Srečno, oče!« in obstal na mestu po vsem telesu trepetajoč kakor suh list, ki pade raz drevo v vetru.

Oče je vstal.

»Ali moraš iti?« se mu je utrgalo, ne da bi pogledal sina v lice.

»Moram!«

»Ne moreš drugače, Klemen?« je mehko in vroče zaprosilo iz očeta.

»Ne morem, oče!«

»Tedaj Bog s teboj, sin!« je izdavil stari Vršan, stopil trdo h Klemenu in mu dal roko. Za hip sta si pogledala v oči, prsti so se oprijeli prstov. Potem pa so nakrat popustili, pogledi so ugasnili, oči so se jima utrile kakor četvero mrtvih zvezd. Obrnil se je Klemen, obrnil oče in duri med njima so se zaprle.

(Dalje prihodnji torek)

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Novi grobovi

(Nadaljevanje s str. 1)

upokojitve. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152 St. včeraj, 10. aprila, s sv. mašo v cerkvi sv. Križa. K večnemu počitku je bil položen na pokopališču Sv. Križa.

Mary Grivitz

Umrla je 81 let stara Mary Grivitz, rojena Klancar, vdova po Johnu, mati Dolores Cosic, 7-krat stara mati, 8-krat prastara mati, sestra Stefi, Nežke, Silve (vse v Jug.), Albine (Francije) ter že pok. Stanka in Pavle. Pogreb bo iz Grdina-Cosic zavoda na 28890 Chardon Rd., danes, v torek, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

MALI OGLASI

Home For Sale By Owner
Euclid brick bungalow. Well maintained. 4 bdrms. Close to schools. Central air. New windows. Driveway & much more. Call for appt. **731-0575.**
(28-31)

House For Sale
Euclid by owner. 735 E. 266 St. Spacious 4 bdrm bungalow. New thermal tilt-in windows. Carpeting. Awnings, rear fencing. Patio outdoor grill. $59,900. Call **261-4029.**
(28-29)

FOR RENT
E. 185 St. & Muskoka. 4 rms up. Stove & refrig. Carpeting $240 plus security deposit. Call **481-7643.**
(25-28)

GARDENER — Part-time
1-2 days per week
Gates Mills resident
Individual will be responsible for general maintenance: gardening, planting flowers, shrubbery, pruning, etc. Must have experience. Please contact: Laura Mattice, THE BASSICHIS COMPANY. **216/621-4181**
(25-28)

FOR RENT
Suite. 4 rooms. Down. $150.00. No pets. **431-8182.** E. 65 St. & St. Clair Ave.
(27-28)

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. $17,840 - $69,485. Call **602-838-8885. Ext. R1772.**

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444